

NIETECHNICZNE STRESZCZENIE DOŚWIADCZENIA

1. Tytuł projektu   Badanie udziału receptora $\alpha 1A$ -adrenergicznego w odpowiedzi na stres

2. Czas trwania projektu   27 mies.

3. Słowa kluczowe (maksymalnie 5 słów)   receptory $\alpha 1A$ -adrenergiczne,   stres,   leki przeciwdepresyjne, depresja

4. Cel projektu (art. 3 ustawy) (wpisać odpowiednią kategorię z poniższych) A.

A. Badania podstawowe

B. Badania translacyjne lub stosowane

C. Badania mające na celu zachowanie gatunku

D. Badania z zakresu medycyny sądowej

E. Badania zapewniające poprawę dobrostanu zwierząt lub warunków chowu lub hodowli zwierząt gospodarskich

F. Badania w celu opracowania i produkcji produktów leczniczych, środków spożywczych, pasz lub innych substancji lub produktów, lub badań ich jakości, skuteczności lub bezpieczeństwa stosowania

G. Badania w celu ochrony środowiska naturalnego

H. Badania w celu kształcenia na poziomie szkolnictwa wyższego lub szkolenia w celu nabycia lub doskonalenia kompetencji zawodowych

5. OPIS PLANOWANEGO DOŚWIADCZENIA

Należy określić cel naukowy lub edukacyjny doświadczenia, w tym przewidywane szkody, jakie może ono spowodować u wykorzystywanych zwierząt, i korzyści, jakie przyniesie ono dla rozwoju nauki i dydaktyki. Maksymalnie 250 słów, tekst musi być zrozumiały dla niespecjalisty.

Większość leków przeciwdepresyjnych stosowanych obecnie w klinice nasila przekąźnictwo noradrenergiczne i serotoninergetyczne. Fizjologiczne działanie noradrenaliny i adrenaliny, będących neuroprzekąźnikami wydzielanymi w odpowiedzi na stres, odbywa się poprzez receptory adrenergiczne. Podrodzina receptorów $\alpha 1$ adrenergicznych obejmuje trzy podtypy, jednak ich funkcjonalne różnicowanie nie zostało do tej pory wyczerpująco wyjaśnione. Badanie funkcji poszczególnych podtypów receptorów $\alpha 1$ -adrenergicznych przy pomocy narzędzi farmakologicznych jest często niewykonalne z uwagi na brak wysoce specyficznych ligandów rozróżniających te podtypy. Z tego względu zaplanowano wykorzystanie zwierząt transgenicznych, u których możliwe jest unieczynnienie tylko jednego z podtypów receptora - $\alpha 1A$ -adrenergicznego.

Celem doświadczenia jest zbadanie udziału receptora alfa1A-adrenergicznego w regulacji odpowiedzi na stres, przy wykorzystaniu linii myszy z unieczynnionym genem kodującym ten receptor, poprzez określenie: i. wpływu usunięcia receptora alfa1A-adrenergicznego na zachowanie zwierząt w wybranych testach behawioralnych, ii. udziału receptora alfa1A-adrenergicznego w regulacji odpowiedzi na chroniczny stres unieruchomienia, iii. udziału receptora alfa1A-adrenergicznego w odpowiedzi na interakcję chronicznego stresu unieruchomienia i chronicznych podań leku przeciwdepresyjnego. Na pobranych tkankach mózgowych zostaną wykonane oznaczenia biochemiczne umożliwiające ocenę przeżywalności, proliferacji i apoptozy neuronów.

6. LICZBA ORAZ GATUNKI ZWIERZĄT PLANOWANYCH DO WYKORZYSTANIA W DOŚWIADCZENIU

Mysz domowa, 121 szt.

7. OPIS UWZGLĘDNIENIA ZASAD ZASTĄPIENIA, OGRANICZENIA I UDOSKONALENIA¹

Na podstawie rozeznania w piśmiennictwie naukowym stwierdza się, że rola receptora alfa1A-adrenergicznego w odpowiedzi na stres i interakcji z lekami przeciwdepresyjnymi jest słabo poznana. Zaplanowane badania mają głównie znaczenie poznawcze, jednakże w wypadku dowiedzenia istotnej roli podtypu alfa1A- receptora adrenergicznego, mogą przyczynić się w przyszłości do opracowania nowych leków przeciwdepresyjnych o zwiększonej skuteczności i zmniejszonych efektach ubocznych.

Zastąpienie

W doświadczeniu zaplanowano zbadanie zmian zachowania oraz procesów natury psychicznej w mózgu, dlatego nie jest możliwe zastąpienie proponowanego modelu myszy transgenicznych zwierzętami o niższym stopniu rozwoju ewolucyjnego, ani też modelami in vitro. Jako że opisane doświadczenia dotyczą udziału receptorów alfa1A-adrenergicznych w regulacji wyższych funkcji ośrodkowego układu nerwowego przejawiające się w behawiorze, muszą być wykorzystane do tego celu

---

¹ Przy wypełnianiu wzorować się na instrukcji wypełniania wniosku W1 punkt. 8

organizmy z odpowiednio wysoko zorganizowanym układem nerwowym. Myszy są gatunkiem spełniającym to kryterium i są powszechnie wykorzystywane w tego rodzaju badaniach. Są też najczęściej modyfikowanym genetycznie gatunkiem zwierząt. Wykorzystanie myszy z wyłączonym genem receptora alfa1A-adrenergicznego, które zaplanowano we wniosku, jest w zasadzie jedyną drogą do osiągnięcia założonych celów doświadczenia.

Ograniczenie

Liczbę zwierząt ograniczono do koniecznego minimum, które pozwoli na wiarygodną analizę statystyczną. Liczebność grup oszacowano na podstawie wieloletniego doświadczenia Autorów oraz danych z piśmiennictwa. Doświadczenie zostało tak zaplanowane, aby wykorzystać tę samą kohortę zwierząt na testy behawioralne oraz na badania biochemiczne wykonywane na pobranych tkankach

Udoskonalenie

Doświadczenie zostało poprzedzone rozeznaniem w piśmiennictwie naukowym. Wybrano testy behawioralne o możliwie najniższej inwazyjności, a zachowanie zwierząt będzie rejestrowane i możliwe do ponownej oceny bez konieczności powtórzenia doświadczenia. Do analizy behawioru zostanie użyta nowoczesna specjalistyczna aparatura naukowa, eliminująca subiektywizm eksperymentatora. Badania biochemiczne będą wykonane nowoczesnymi metodami badawczymi.

8. Projekt jest objęty oceną retrospektywną²

- ☒ TAK - na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy
- ☐ TAK - na podstawie art. 53 ust. 3 ustawy
- ☐ NIE

---

² Wypełnia właściwa lokalna komisja etyczna ds. doświadczeń na zwierzętach. Należy zaznaczyć właściwe pole.